

AA - 3208-AB Seat No. _____
M. A. (Part - II) Examination
April / May - 2003
Indian Culture : Paper - I
(A) Studies in Indian Epigraphy (Group - E)
(B) Studies in Indian Music & Dance (Group - K)

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

(A) Studies in Indian Epigraphy (Group - E)

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ ભારતના સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસનાં સાધન તરીકે અભિલેખોનું મહત્ત્વ દર્શાવો.
અથવા
- ૧ બ્રાહ્મી લિપિની ઉત્પત્તિને લગતા ભિન્ન મતોની ચર્ચા કરો.
- ૨ ઉદાહરણ સાથે, ભારતીય અભિલેખોના વિષયોના પ્રકાર નિરૂપો.
અથવા
- ૨ નીચેના અક્ષરોના મૌર્યકાલીન મરોડમાંથી તેના વર્તમાન નાગરિક મરોડ કેવી રીતે ઘડાયા તે દર્શાવો :
'ક', 'ખ', 'ચ', 'ય', 'લ', 'ત'
- ૩ ભારતીય મુસ્લિમ અભિલેખોનાં મુખ્ય લક્ષણો નિરૂપો.
અથવા
- ૩ ભારતીય અભિલેખમાં પ્રયોજાયેલી વિવિધ ભાષાઓનો પરિચય આપો.
- ૪ ગુપ્ત-વલ્લભી સંવતની ઉત્પત્તિ દર્શાવો.
અથવા
- ૪ નીચેના અભિલેખોનો સાર આપો :
(૧) સમુદ્રગુપ્તનો અલ્લાબાદ શિલાસ્તંભ લેખ
(૨) હર્ષનું બાંસખેડા તામ્રપત્ર લેખ,
- ૫ વિક્રમ સંવતની ઉત્પત્તિને લગતા વિવિધ મતો ચર્ચો.
અથવા
- ૫ નીચેની સંવતોમાં આરંભ વર્ષ જણાવી એના વર્ષ અને માસની પદ્ધતિ સમજાવો :
(૧) કલચુરિ - ચેદિ સંવત
(૨) ગુપ્ત - વલ્લભી સંવત
(૩) હિજરી - સંવત.

ENGLISH VERSION

(A) Studies in Indian Epigraphy (Group - E)

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 Show the importance of inscriptions as a source of the cultural history of India.

OR

- 1 Discuss the different views about the origin of the *Brahmi* Script.
- 2 Describe, with examples, the various types of the concept of Indian inscriptions.

OR

- 2 Trace the evolution of the following characters from the Mauryan into present Nāgarī from
K, Kha, Cha, Ya, La, Ta

- 3 Describe the salient features of Indo-Muslim epigraphs.

OR

- 3 Give an idea of the various languages used in Indian epigraphs.
- 4 Trace of the origin of the Gupta-Valabhī era.

OR

- 4 Give the summary of the following inscriptions :
(1) Allahabad stone pillar inscription of *Samudra-Gupta*.
(2) Banskhedā copper-plate inscription of *Harsha*.

- 5 Discuss the various theories about the origin of the Vikrama Era.

OR

- 5 Indicate the epoch of the following eras and explain the systems of their years and months :
(1) Kalachuri - Chedi era
(2) Gupta-Valabhi Era
(3) Hijri Era.

(B) INdian Culture : Studies in Indian Music & Dance (Group - K)

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. "ભારતીય સંગીતની ઉત્પત્તિ અને વિકાસમાં ધર્મ અગત્યનો ભાગ ભજવ્યો છે." સોદાહરણ ચર્ચો.
અથવા
૧. વેદકાલના ભારતીય સંગીતનો ખ્યાલ આપો.
૨. શિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યમાં આવતા સંગીત વિશેના ઉલ્લેખો તપાસો.
અથવા
૨. મધ્યકાલમાં ઉત્તરભારતના સંતોએ ભારતીય સંગીતમાં આપેલો ફાળો વર્ણવો.
૩. ભારતીય સંગીતના વિકાસમાં અમીર ખુસરો, પંડિત વિષ્ણુ નારાયણ ભાતખંડે, પંડિત ઓમકારનાથના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો.
અથવા
૩. ભારતીય સંગીતની પરંપરાઓના વિકાસમાં પંડિત બૈજનાથ નાગર અને પંડિત વિષ્ણુ દિગંબર પળુસ્કરના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો.
૪. અરંગેટ્રલની પ્રક્રિયા સમજાવી ભરતનાટ્યમ નૃત્ય શૈલીની રજૂઆતનો ખ્યાલ આપો.
અથવા
૪. કથક નૃત્ય શૈલીનો વિકાસ ટૂંકમાં આલેખી તેની વેશભૂષા વિશે નોંધ લખો.
૫. "મણિપુરી એ શુદ્ધ ધાર્મિક નૃત્ય છે" - આ વિધાનને ધ્યાનમાં રાખી મણિપુરી નૃત્યશૈલીનો ટૂંકમાં પરિચય કરાવો.
અથવા
૫. "કથા એ કથકલીનો પ્રાણ છે" - સોદાહરણ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

(B) Indian Culture Studies in Indian Music & Dance (Group – K)

N.B. : All question carry equal marks.

1. "Religion has played an important role in the origin and development of Indian Music." - Discuss with illustrations.

OR

1. Give an idea of the Indian Music during the Vedic period.
2. Examine references to Music in the Classical Sanskrit Literature.

OR

2. Describe the contribution of the medieval saints of Northern India to the development of Indian Music.
3. Evaluate the contribution of Amir Khusro Pandit Vishnu Narayan Bhatkhande & Pandit Omkarnath to the Indian Music.

OR

3. Evaluate the contribution of Pandit Baijnath Nagar & Pandit Vishnu Digambar Palushkar to the Indian Music.
4. Explain the process of Arangetral and give an idea of the presentation of the Bharatnatyam dance style.

OR

4. Give a brief sketch of the development of the Kathaka dance style and write a note on its costumes.
5. "Manipuri is purely a religious dance". Give a brief sketch of the Manipuri dance style in view of this statement.

OR

5. "Story is the soul of Kaththakali". Explain with illustration.